

Voorbeeld ter inspiratie van criteria met kwalitatieve beschrijvingen (“rubrics”) voor mondelinge interactie¹, met remediërende tips

Duiding

- 1 Dit voorbeeld is gericht op de derde graad en zul je wellicht **niet zomaar kunnen overnemen voor jouw klassen**. In functie van je **doelgroep** zul je bepaalde zaken moeten **nuanceren** of **anders formuleren (cf. de Wordversie)**. Voor het eerste criterium en voor woordenschat vind je een voorzet van hoe je dat mogelijk kunt doen.
- 2 Om deze rubrics op een **gebruiksvriendelijke** manier te kunnen gebruiken in combinatie met een evaluatierooster, **zou** je als volgt kunnen te werk gaan:
 - 2.1 je voorziet de **bijkomende vaststellingen** in de eerste kolom onder de rubrics van een **letter**: A, B, C, D ... (zie voorbeeld hieronder)
 - 2.2 je **nummert de tips** (in de tweede kolom)
 - 2.3 de **leerlingen beschikken over dit document**, met de uitgeschreven rubrics, bijkomende vaststellingen en tips; je laat het bv. kopiëren op stevig papier en in kleur, ze moeten dit het hele jaar bijhouden
 - 2.4 op je **evaluatiefiche** vink je de beoordeling aan die van toepassing is voor dit criterium en noteer je de **letters** en **cijfers** die van toepassing zijn
 - 2.5 de **leerling kopieert op de evaluatiefiche** zelf de tekst van de bijkomende vaststelling en de tip(s)
 - 2.6 eigenlijk zou je hetzelfde kunnen doen voor de rubrics zelf

Opdracht, inhoud, communicatief doel

--	-	+	++
bij een eenvoudig gesprek			
Het gesprek is te onvolledig en beantwoordt echt onvoldoende aan de opgave.	Belangrijke elementen ontbreken waardoor het gesprek niet verloopt zoals gevraagd.	Enkele elementen uit de opgave ontbreken.	(Nagenoeg) Alle elementen van de opgave komen voor in het gesprek.
voor een complexer gesprek, op een hoger niveau			
Je gebruikt nauwelijks relevante gegevens uit de beschrijving van de communicatieve context en je bereikt het communicatief doel helemaal niet.	Belangrijke contextuele gegevens ontbreken en dat zorgt er mede voor dat je het communicatief doel van het gesprek niet echt realiseert.	Je bereikt het communicatief doel maar met moeite en mede dankzij de duidelijke inspanningen van je partner. Je verwaarloost enkele elementen uit de context.	Je bereikt duidelijk het communicatief doel en je houdt effectief rekening met de contextuele gegevens.

(Evt.) Aanvullende vaststellingen	Tips
A je maakt te weinig gebruik van de elementen die je gesprekspartner je aanreikt	1 eerst achterhalen wat het doel is van het gesprek en dat voortdurend voor ogen houden
B je bent te veel gericht op je eigen rol en je houdt te weinig rekening met het geheel	2 tijdens de voorbereiding alle relevante elementen uit de opgave in kleur aanduiden, in een logische volgorde ordenen en er een soort checklist van maken
C ...	

¹ Verschillende criteria zijn ook bruikbaar voor spreek- en/of schrijfvaardigheid.

	<p>3 op voorhand een mogelijk scenario bedenken voor de dialoog ...</p> <p>4 ... en bij elke stap enkele kernwoorden noteren in het Frans</p> <p>5 ...</p>
<p>☐ je probeert vooral stiltes te vermijden en goed te reageren op de replieken van de ander, maar je houdt te weinig rekening met alle elementen van de context</p> <p>☐ ...</p>	<p>☐ je duidt de relevante contextuele gegevens aan en je noteert de elementen die zeker aan bod moeten komen om het doel van het gesprek te realiseren</p> <p>☐ op het eind van het gesprek vraag je aan je gesprekspartner of die over alle nodige gegevens beschikt</p> <p>☐ op het eind van het gesprek vat je nog even de belangrijkste zaken samen om te zien of je het goed begrepen hebt en of je je doel bereikt hebt</p>

Woordenschat

--	-	+	++
De gebruikte woordenschat is niet specifiek en geeft geen meerwaarde aan je gesprek. Op dat vlak blijft je gesprek ver onder de verwachting, je gebruikt te vaak " <i>mots passe-par-tout</i> " en er zijn te veel lacunes.	Af en toe integreer je de opgebouwde en specifieke woordenschat maar dat maakt het gesprek niet rijk genoeg.	Je gebruikt grotendeels de opgebouwde woordenschat en vaak ook specifieke uitdrukkingen. Dit leidt tot een voldoende rijk gesprek.	Je integreert goed het opgebouwde, specifieke lexicon dat je gebruikt in de juiste context. Dit leidt tot een rijk(er) gesprek.

suggestie variant voor bso, centra voor leren en werken ...:

Woordenschat en kennis van de talige bouwstenen:

--	-	+	++
<p>☐ Je kent en gebruikt weinig tot geen woorden en taalhandelingen, zinnestjes die we gezien en inge oefend hebben.</p> <p>☐ Je kijkt voortdurend naar de ondersteunende fiche met woordenschat en taalhandelingen om zaken te zoeken en het gesprek verloopt helemaal niet vlot.</p> <p>☐ Een Franstalige zou het vervelend vinden zo met jou te communiceren omdat er te veel haperingen zijn en hij niet altijd zeker is je juist te begrijpen.</p>	<p>☐ Af en toe gebruik je woordenschat en uitdrukkingen die we gezien hebben, maar vlot gaat dit niet: er zijn veel aarzelingen.</p> <p>☐ Je gebruikt vaak de ondersteunende hulpmiddelen, maar als je dat doet, gaat dit vrij vlot omdat je vlug vindt wat je zoekt; je hebt er duidelijk mee ge oefend.</p> <p>☐ De meeste Franstaligen zouden begrip opbrengen voor de aarzelingen omdat hij ziet dat je duidelijk je best doet en het gesprek al bij al vrij vlot en goed verloopt.</p>	<p>☐ Je gebruikt grotendeels de opgebouwde woordenschat maar af en toe moet je toch iets opzoeken of checken.</p> <p>☐ Je voelt je veiliger en beter als je de ondersteunende fiche(s) mag gebruiken, maar eigenlijk heb je die niet zo vaak nodig.</p> <p>☐ Het gesprek verloopt meestal vlot en een Franstalige zou vinden dat je goed je plan trekt, ondanks af en toe een hapering.</p>	<p>☐ Je gebruikt de opgebouwde woordenschat en taalhandelingen vlot en correct (= in de juiste context, omstandigheden); zo kom je tot een vlot en goed gesprek dat een Franstalige zeker zou waarderen.</p> <p>☐ Je hebt geen hulpmiddelen nodig om het gesprek te voeren.</p> <p>☐ Een Franstalige zou dit gesprek aangenaam vinden omdat het vlot verloopt onder andere omdat je een aantal typische uitdrukkingen goed beheerst.</p>

(Evt.) Aanvullende vaststellingen	Tips
--	-------------

<ul style="list-style-type: none"> ☐ je gebruikt te vaak woorden in een verkeerde context of in verkeerde combinaties ☐ je beheerst de nieuwe specifieke woordenschat onvoldoende ☐ eenvoudige basiswoordenschat ken je niet of kun je niet voldoende vlot gebruiken ☐ ... 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ oefen goed vaste uitdrukkingen en taalhandelingen in, bv. door ze te drillen, zodat je haast automatisch bepaalde woordcombinaties maakt ☐ verwerk de woordenschat op een actieve manier, bv. door woordwolken, mindmaps (opnieuw) te maken ☐ studeer ook woordenschat door uitdrukkingen met de hand te schrijven ☐ bekijk bij het studeren altijd goed de context waarin het woord wordt aangeboden evenals de uitdrukkingen waarin dit woord voorkomt, bv. <i>des courses – faire des courses / un coup – un coup de fil – passer un coup de fil</i> ☐ probeer bij het instuderen van woordenschat zinnen te maken die bruikbaar kunnen zijn in een dialoog; ☐ leg lijstjes aan, bv. van specifieke woordenschat die nieuw is, en probeer die telkens te combineren met andere woorden ☐ studeer je woordenschat heel regelmatig in en zeker ter voorbereiding van gesprekoefeningen ☐ noteer de feedback gegeven tijdens de oefenmomenten en neem die regelmatig door
--	--

Grammatica

- -	-	+	++
Qua gekozen grammaticale structuren blijf je ver onder de verwachtingen. Je maakt zware grammaticale fouten die storend zijn en een vlotte communicatie hinderen.	De gebruikte grammaticale structuren en de zinsbouw blijven van een heel eenvoudig niveau en dan nog maak je behoorlijk wat fouten, die het gesprek vrij vaak storen.	Je integreert voldoende grammaticale structuren en je varieert voldoende qua syntaxis. Je maakt nauwelijks of geen zware grammaticale fouten.	De correct gebruikte grammaticale structuren en de gevarieerde zinsbouw leiden tot een rijk(er) gesprek.

(Evt.) Aanvullende vaststellingen	Tips
<ul style="list-style-type: none"> ☐ je maakt bijna voortdurend dezelfde soort zinnen ☐ je gebruikt te weinig of niet de structuren die we gezien hebben ☐ Let vooral op voor de volgende fouten <ul style="list-style-type: none"> ☐ de woordvolgorde bij een ☐ gewone zin ☐ vraagzin ☐ vervoeging van de werkwoorden ☐ overeenkomst, <i>accord</i> ☐ van het adjectief ☐ van het werkwoord met het onderwerp ☐ ... 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ drill voldoende (en best luidop) <ul style="list-style-type: none"> ☐ de taalhandelingen en structuren in die we gezien hebben ☐ de werkwoorden ☐ neem de dialoog op die je thuis inoefent en <ul style="list-style-type: none"> ☐ beluister dan zelf met focus op de links aangestipte fouten, probeer jezelf te corrigeren ☐ bezorg die opname aan mij om feedback te vragen ☐ maak gericht oefeningen (opnieuw) op de grammaticale items die aangestipt zijn ☐ ...

Tekstopbouw en interactie

- -	-	+	++
De replieken haken te weinig op elkaar in, de opbouw en het verloop van het gesprek zijn vrij chaotisch en vaak moeilijk om te volgen.	Het gesprek loopt een aantal keren vast, of net niet, omdat de gesprekspartners onvoldoende op elkaar inspelen en te veel bezig zijn met hun eigen rol.	Af en toe hapert het gesprek, maar o.a. door het inzetten van strategieën is dit niet echt hinderlijk.	De interactie tussen de gesprekspartners verloopt heel vlot en natuurlijk, ze spelen goed op elkaar in.

(Evt.) Aanvullende vaststellingen	Tips
☐ je luistert te weinig naar je gesprekspartner ☐ je voorbereiding is niet gestructureerd of bruikbaar ☐ je fixeert je te veel op je voorbereiding, je gebruikt die niet efficiënt ☐ ...	☐ pin je niet vast op je eigen rol, maar luister goed naar je gesprekspartner en speel voldoende in op wat hij/zij zegt ☐ probeer bij je voorbereiding van de dialoog te voorspellen hoe de dialoog zal verlopen ☐ denk goed na wat je allemaal wil vragen / zeggen en voorzie kernwoorden in je voorbereiding die je daarbij ondersteunen ☐ gebruik strategieën (bv. vragen om te verduidelijken, te herhalen) als de dialoog niet vlot verloopt ☐ ...

Uitspraak en intonatie

- -	-	+	++
Een te groot aantal fouten tegen uitspraak en intonatie maken het begrijpen heel moeilijk en storen de communicatie. Je geeft de indruk daar geen aandacht aan te besteden.	Een weinig verzorgde uitspraak, met een vrij zwaar accent, en een nauwelijks gepaste intonatie hinderen een vlot begrijpen van de tekst. Je gesprekspartner moet zich regelmatig inspannen om je te begrijpen en/of vragen om te herhalen.	Je besteedt aandacht aan je uitspraak en die is doorgaans verzorgd met af en toe sporen van een Vlaams accent maar met weinig fouten. Je intonatie is correct. Je gesprekspartner moet nauwelijks inspanningen doen om je te begrijpen.	Je hebt een verzorgde uitspraak en je intonatie komt natuurlijk over, wat het aangeen maakt om te luisteren. Dit komt de kwaliteit van het gesprek ten goede.

(Evt.) Aanvullende vaststellingen	Tips
☐ je intonatie is niet natuurlijk, te eentonig en vraagzinnen klinken niet echt als vraagzinnen ☐ volgende klanken of klankencombinaties vragen speciale aandacht: ☐ je legt niet de juiste klemtoon bij bepaalde woorden of in de zin ☐ je maakt niet de verbinding (<i>liaison</i>) tussen bepaalde woorden ☐ je spreekt bepaalde uitdrukkingen verkeerd uit ☐ je Vlaams accent klinkt te fel door	☐ lees regelmatig bepaalde basisdialogen of andere gekende teksten luidop en besteed expliciet aandacht aan de uitspraak en intonatie ☐ let bij het (her)beluisteren van luisterdocumenten extra op de uitspraak ☐ neem je gelezen tekst(en) op en <ul style="list-style-type: none"> ☐ beluister dan jezelf met focus op je uitspraak ☐ bezorg die aan mij om feedback te vragen ☐ controleer de correcte uitspraak van woorden, bv.

<ul style="list-style-type: none"> ☐ je hebt een onverzorgde uitspraak, je praat te veel binnensmonds ☐ ... 	<ul style="list-style-type: none"> ○ via deze link (Larousse) ○ google “<i>Larousse dico français</i>” of ○ Reverso (ook collocaties, maar je moet wel met de cursor op het woord staan en met de rechtermuisknop klikken) ○ je kunt Google Translate gebruiken, niet alleen om zinnen te laten vertalen, maar ook om zinnen te laten uitspreken en eenmaal de taal juist ingesteld is, levert dit een meer dan behoorlijk resultaat op ○ https://fr.forvo.com/languages/fr/ je kunt er per thema woorden of zinnnetjes beluisteren of zinswendingen ingeven (bv. <i>je m'appelle</i>), maar je krijgt niet altijd een antwoord. Voor bepaalde uitdrukkingen krijg je verschillende stemmen te horen. ○ overdrijf tijdens het oefenen met articuleren, besteed daar extra aandacht aan ○ ...
---	--

Vlotheid

- -	-	+	++
Je loopt geregeld vast in je formulering en dat leidt tot vervelende stiltes, waardoor het gesprek echt stokt. Je pint je vast op bepaalde uitdrukkingen, wendingen ... die je ontsnappen en je zet geen strategieën in, maar rekent vooral op je gesprekspartner om het gesprek weer op gang te krijgen.	Het gesprek verloopt niet echt vlot, maar soms hoekig door de stiltes en haperingen. Compensatie- of andere strategieën zet je nauwelijks in, je hebt de neiging om te verkrampen en zo dreigt het gesprek vast te lopen.	Af en toe is er een hapering in het gesprek of is het spreektempo te laag, maar dat stoort niet echt. Je zet compensatie- of andere strategieën in om bv. lacunes te compenseren, maar niet altijd doelbewust of efficiënt.	Het gesprek verloopt heel vlot en natuurlijk, er zijn nauwelijks of geen haperingen en als die er zijn, storen die het gesprek helemaal niet. Waar nodig, zet je spontaan en efficiënt de nodige strategieën in waardoor het gesprek de natuurlijke vlotheid bewaart.

(Evt.) Aanvullende vaststellingen	Tips
<ul style="list-style-type: none"> ☐ je loopt vooral vast omdat je een of meerdere van de volgende zaken te weinig beheerst: <ul style="list-style-type: none"> ○ woordenschat ○ taalhandelingen ○ bepaalde grammaticale structuren ○ ... ☐ je vertrekt te veel vanuit het Nederlands als je zaken wil verwoorden ☐ je bent te angstig en/of zenuwachtig omdat je geen enkele fout wil maken ☐ je hebt op voorhand onvoldoende nagedacht over het mogelijk verloop van de dialoog 	<ul style="list-style-type: none"> ○ memoriseer en dril frequent bepaalde taalhandelingen of andere belangrijke wendingen zodat je ze zo goed als spontaan kunt gebruiken ○ zorg dat je de belangrijke bouwstenen voor de gespreksopdracht zo goed beheerst dat je ze (bijna) spontaan kunt gebruiken ○ probeer niet te vertrekken vanuit het Nederlands, maar vanuit de Franse structuren die je kent ○ als je “hapert”, probeer dan je zin te herbeginnen en het op een andere manier te zeggen; desnoods gebruik je een algemeen woord zoals <i>truc</i> of <i>machin</i>

- als je niet meteen kunt reageren of antwoorden, vraag aan de ander om te herhalen of herhaal zelf even, voorafgegaan door “*Donc ...*”
- als je weet dat je het moeilijk zal hebben iets te zeggen, probeer het dan zo eenvoudig mogelijk te formuleren
- gebruik indien nodig bepaalde tussenvoegsels waarmee je even tijd kunt winnen en zoeken naar een goede formulering, bv. *Ben oui, écoutez ... / c’est-à-dire / ah ben non-oui-peut-être / ... eh ben, franchement ... / Enfin / en fait / laissez-moi réfléchir ...*
- dwing jezelf om gebruik te maken van alle gelegenheden in de les om je uit te drukken in het Frans
- probeer veel te luisteren naar Franssprekenden en besteed aandacht aan hoe zij iets verwoorden, maar vooral hoe ze omgaan met aarzelingen
- ...

Taalzuiverheid

- -	-	+	++
<p>Je maakt vaak zware fouten en je corrigeert jezelf niet, ook niet op basis van de replieken van de ander. Je gebrekkige taalzuiverheid stoort de communicatie en leidt tot misverstanden of onduidelijkheden. Niets lijkt erop te wijzen dat je vooruitgang boekt dankzij eerdere input en feedback.</p>	<p>De communicatie wordt af en toe verstoord door zware fouten. Je taal komt onverzorgd en nonchalant over. Je geeft nauwelijks de indruk rekening te houden met eerdere tips, aandachtspunten en eerdere input. Af en toe corrigeer je jezelf met succes, maar je gesprekspartner heeft vaak moeite om je correct te begrijpen.</p>	<p>Je maakt weinig zware fouten en die storen de communicatie niet echt. Je houdt rekening met de meeste aandachtspunten op vlak van taalzuiverheid. Je probeert jezelf te corrigeren en slaagt daar meestal ook in.</p>	<p>Je gebruikt een zuivere en verzorgde taal en als je al fouten maakt, dan betreft het details. Je houdt terdege rekening met eerdere input en feedback.</p>

(Evt.) Aanvullende vaststellingen	Tips
<p>☐ Let vooral op de volgende zaken:</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ noteer goed de individuele en/of klassikale feedback en besteed er gericht aandacht aan tijdens het inoefenen in de les en thuis ○ vraag en/of controleer vaak als je aarzelt ○ dril bepaalde zaken goed en regelmatig in, bv. "<i>Je voudrais vous poser une question</i>" ○ let bij het inoefenen en maken van de dialoog goed op de taal van je partner ○ als de ander vreemd reageert, vraag dan of hij je goed begrepen heeft en corrigeer eventueel jezelf